

NORGES HØYESTERETT

Den 16. desember 2014 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Tønder, Endresen og Bull i

HR-2014-02440-U, (sak nr. 2014/1982), sivil sak, anke over kjennelse:

A

B

(advokat Lars Inge Ørstavik)

mot

C

(advokat Jørund Stig Knardal)

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse i jordskiftesak.
- (2) Eiendommen gnr. 152 bnr. 1 i X kommune ble i 1927 delt i to deler. Den fradelte halvpart av eiendommen fikk bnr. 4 og besto av to parseller, mens den gjenværende del besto av en parsell som lå mellom de to parsellene tilhørende bnr. 4. På den sydligste parsell som tilfalt bnr. 4, hadde hovedbruket et naust liggende. Naustet tilligger bnr. 1 til full eiendom.
- (3) I 2012 oppsto det tvist mellom partene om eiendomsretten til sjøgrunnen utenfor den sydlige parsell tilhørende bnr. 4. Eierne av bnr. 4, C, gikk til sak med påstand om at bnr. 4 "eig fjøra og sjøgrunnen utanfor eigen teig så langt privat eigedomsrett går, inklusiv Y". Eierne av bnr. 1, A og B, la ned påstand om at de var eiere av det samme området.
- (4) Sunnmøre jordskifterett avsa 5. juni 2013 dom med slik domsslutning:
 - "1. **Gbnr 152/4 eig fjøra og sjøgrunnen utanfor eigen teig så langt privat eigedomsrett går, inklusiv Y.**
 2. **Gbnr 152/1 eig nausttomta under eige naust og arealet mellom naustet og grensa mot gbnr 152/3, jf gbnr 152/4 sin påstand på dok nr 4. Med nausttomta føl også rett til å nytte støda til å ta båten ut og inn av naustet.**
 3. **A og B vert pålagt in solidum å betale C 38.500,- kr i saksomkostningar innan to veker rekna frå forkynning av domen."**
- (5) A og B anket til Frostating lagmannsrett, og la ned påstand om at bnr. 1 har privat eiendomsrett utenfor nausttomten og tilstøtende parsell så langt privat eiendomsrett rekker.

Det ble akseptert at bnr. 4 er eier av den øvrige strandlinjen utenfor bnr. 4. C påsto anken nektet fremmet, subsidiært forkastet.

(6) Frostating lagmannsrett avsa 8. september 2014 dom med slik domsslutning:

- "1. Gnr. 152 bnr. 1 i X kommune har privat eiendomsrett utenfor nausttomten og tilstøtende parsell så langt privat eiendomsrett rekker.**
- 2. Saksomkostninger tilkjennes ikke, verken for jordskifteretten eller lagmannsretten."**

(7) A og B har anket til Høyesterett over lagmannsrettens sakskostnadsavgjørelse for så vidt gjelder kostnadene for lagmannsretten. Anken gjelder saksbehandlingen og lovanvendelsen. Det er i korte trekk anført:

(8) De ankende parter har fått medhold fullt ut, jf. tvisteloven § 20-2 andre ledd. Resultatet og påstandene i jordskifteretten er uten betydning for spørsmålet om saksomkostnader for ankeinstansen. Lagmannsretten hadde ikke anledning til å legge vekt på dette ved vurderingen etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Det er dessuten uklart om lagmannsretten har benyttet korrekt rettslig utgangspunkt, da rettens fokus synes å være på hva partene kan bebreides for.

(9) A og B har nedlagt slik påstand:

"Prinsipalt:

- 1. A og B tilkjennes sakens kostnader for lagmannsretten. For jordskifteretten bærer hver part sine kostnader.**

Subsidiært:

- 2. Lagmannsrettens avgjørelse av krav om saksomkostninger oppheves.**

I begge tilfeller:

- 3. A og B tilkjennes saksomkostninger for Høyesterett. Forutsatt at ingen ytterligere innlegg fra denne side blir nødvendig utgjør kravet NOK 9 000 inkl. mva samt dekning av Høyesteretts gebyr."**

(10) C har tatt til motmæle. Det er i korte trekk gjort gjeldende:

(11) Det hefter ikke feil ved lagmannsrettens rettsanvendelse eller saksbehandling. Lagmannsretten har lovlig lagt til grunn at A og B må bære ansvar for at det var nødvendig for dem å anke. Dette kan være et hensyn som lagmannsretten kan finne tungtveiende, og som gjør det rimelig at partene bærer egne kostnader, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd. De ankende parter kan bebreides at det kom til sak, jf. tvisteloven § 20-2 tredje ledd bokstav b.

(12) C har nedlagt slik påstand:

"Prinsipalt:

Anken vert forkasta.

Subsidiært:

Partane ber sine saksomkostnader for lagmannsretten, medan C vert tilkjent saksomkostnader for jordskifteretten.

I begge tilfelle:

C vert tilkjent saksomkostnader for Høgsterett. Under føresetnad av at det ikkje er nødvendig med ytterlegare innlegg, så utgjør kravet kr 9.000,- inkl. mva."

- (13) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankeinstansens kompetanse ved anke over sakskostnadsavgjørelse er begrenset til å prøve lovanvendelsen og saksbehandlingen, samt bevisvurderingen så langt den utelukkende gjelder sakskostnadsavgjørelsen, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd andre punktum. Spørsmål om lagmannsretten har forstått og anvendt kriteriene i tvisteloven § 20-2 riktig er en del av lovanvendelsen. Det er også en del av lovanvendelsen å vurdere om kriteriene for å fritta den tapende part for sakskostnadsansvar er riktig forstått og anvendt, jf. Rt. 2012 side 209 avsnitt 16. Anken gjelder spørsmål utvalget kan prøve.
- (14) Lagmannsretten har gitt følgende begrunnelse for sakskostnadsavgjørelsen:
- "Det er foran berørt hvordan kravene fra eierne av bnr. 1 har utviklet seg fra jordskifterettens til lagmannsrettens behandling. Dette må vel tilskrives at eierne av bnr. 1 for jordskifteretten møtte uten prosessfullmektig og at de nylig hadde arvet eiendommen og dermed hadde beskjeden kunnskap om eiendomsforholdene.**
- Til gjengjeld har eierne av bnr. 1 for lagmannsretten vært mer forliksinnstilt. Eier av bnr. 4 har vært avvisende til å akseptere en annen løsning enn jordskifterettens dom.**
- Begge sider må således ta sin del av ansvaret for at det har vært nødvendig å bringe saken inn for lagmannsretten. Slik lagmannsretten ser det, gjør dette at hver part må bære sine sakskostnader både for jordskifteretten og lagmannsretten.**
- Sakskostnadsspørsmålet er avgjort i medhold av tvisteloven § 20-2 tredje ledd i det den ukklarhet som ble skapt av eierne av bnr. 1 ved sin meget vide påstand for jordskifteretten anses som en tungtveiende grunn for ikke å tilkjenne dem sakskostnader for noen del av saken."**
- (15) De ankende parter har anført at det er uklart om lagmannsretten har benyttet korrekt rettslig utgangspunkt, da rettens fokus synes å være på hva partene kan bebreides for.
- (16) Det framgår av siste avsnitt i sitatet at lagmannsretten har avgjort sakskostnadsspørsmålet etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Det er dermed tatt utgangspunkt i at eierne av bnr. 1 har vunnet saken og i utgangspunktet har krav på erstatning for sakskostnader, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Det er således på det rene at lagmannsretten har benyttet korrekt rettslig utgangspunkt.
- (17) Lagmannsretten har ikke nærmere angitt om den har bygd på noen av alternativene som er nevnt i § 20-2 tredje ledd andre punktum. Formuleringen i siste avsnitt peker i retning av at det er alternativ b – "om den vinnende part kan bebreides" – lagmannsretten har sett hen til. Spørsmålet er så om denne bestemmelsen er riktig anvendt.
- (18) Det lagmannsretten bebreider eierne av bnr. 1 for, er at de for jordskifteretten nedla en for vid påstand, nemlig at de er eiere til sjøgrunnen foran hele den fradelte parsellen. Først i anken til lagmannsretten ble påstanden begrenset til å gjelde sjøgrunnen foran naustområdet. Lagmannsretten har således lagt vekt på partens påstand for den underordnede rett ved avgjørelsen av krav om sakskostnader for lagmannsretten. Dette er feil lovanvendelse. Når en sak er prøvd i flere instanser, skal sakskostnader fastsettes for hver instans i den avgjørelsen som avslutter saken i instansen, jf. tvisteloven § 20-8 første ledd. Ved dom i lagmannsretten skal lagmannsretten med grunnlag i tvistelovens regler om sakskostnader særskilt fastsette omkostningene i tingretten og omkostningene i lagmannsretten, da en sak i førsteinstans og ankeinstans er forskjellige saker. Ved lagmannsrettens fastsettelse av omkostningene for tingretten skal den legge sitt resultat til grunn ved spørsmålet om saken er vunnet, se Schei m.fl., Tvisteloven, 2. utgave side 738.
- (19) Etter dette må lagmannsrettens omkostningsavgjørelse bli å oppheve, idet saken ikke anses tilstrekkelig opplyst til at utvalget kan treffe ny avgjørelse, jf. tvisteloven § 20-9 tredje ledd

tredje punktum.

- (20) Anken har ført fram og de ankende parter blir å tilkjenne sakskostnader for utvalget, som er oppgitt til 9 000 kroner inklusiv merverdiavgift. Kravet godkjennes. I tillegg kommer ankegebyret på 5 160 kroner.
- (21) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Lagmannsrettens dom, domsslutning punkt 2, oppheves.
2. I sakskostnader for ankeutvalget betaler C til A og B 14 160 – fjortentusenetthundreogseksti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynningen av denne kjennelse.

Clement Endresen
(sign.)

Bård Tønder
(sign.)

Henrik Bull
(sign.)

Riktig utskrift: